Ner 138. Poniedziałek 20. Czerwca 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 14. czerwca. Na wybudowanie kościoła w Wiédniu wpłynęły do c. k. krajowej głównej kasy we Lwowie następujące dalsze składki:

Parafialny kościół św. Anny we Lwowie ze składki 4r.26k., szkoła trywialna przy kościele św. Anny we Lwowie 2r.14k. Urzędnicy Stryjskiej rogatki we Lwowie 1r.12k., gmina Grzęda 3r., pan Ignacy Brozowski właściciel domu we Lwowie 5r., parafia łac. katedralnego kościoła we Lwowie ze składki 4r.45$^{2}/_{4}$k., gminy: Zniesienie 31r.36k., Laszki 5r., pp. Michał Doboszyński justycyaryusz monarchiczny 3r., Adam Klauzowski posiadacz ekonomii 3r., Jan Konratowicz oficyał podatkowy 3r.30k., urzędnicy podatkowego urzędu w Pruchniku 4r.10k., wojskowy urlopnik Ignacy Strzelbicki 7k., Żydaczowska gmina z miejskiej kasy á conto składki w kwocie 100r. pierwszą ratę 50r., gmina miasta Doliny 100r.

C. k. urząd obwodowy w Stryju, a mianowicie c. k. gubernialny radzca i obwodowy starosta p. Karol Bocheński 20r., pp. c. k. komisarze obwodowi: Erlacher, Khay, Józ. Van Roy, Józ. Zeschik, Felix Skrowaczewski, Józ. Hordyński i Wilhelm Friedberg po 2r., pp. gubernialni praktykanci konceptowi: Alex. Ziembicki 1r., Ludwik książe Poniński 2r., pp. Antoni Sowiński sekretarz obwod. 1r., Leon Medycki protokolista obwod. 1r., Ign. Tuszowski koncipient obrach. 1r., Franc. Dhonel registrant obwod. 30k., pp. kanceliści obwod.: Józ. Fangor 30k., Franc. baron Saamen 20k., Edward Traunfellner 30k., Mich. Obrochta 30k., Franc. Limbach 30k., Leon Skalisz 30k., pp. dr. medyc. Ign. Ressig lekarz obw. 2r., Filip Angelus chirurg obwod. 30k., Wilh. Fangor kalkulant podatk. 1r., dyurniści: Bosichkovits 30k., Röll 1r.30k., Ostrowski 12k., Borysławski 20k., Jurkiewicz 12k., pp. Stan. Ortyński justycyaryusz w Skolem 1 dukat, Mich. Pietrusiewicz proboszcz z Dulib 2r., gminy Duliby i Grabowce 4r. Stryjski c. k. komisaryat straży finansowej 5r.20k., nadkomisarz straży finansowej p. Józ. Latterer 1r.

Kołomyjska c. k. kameral. administracya okręgowa, a mianowicie: pp. Franc. Kretschmer kameralny radzca i przełożony okręg. 2r.30k., Jan Fertsch komisarz montanistyczny 1r.30k., Wacław Cysar komisarz okręg., Max. Wąsowicz koncepista, August Hausknecht praktykant koncept., Gwalbert Kaczmarowski prakt. koncept., Tomasz Woldrzych rewident obrach. i Jan Plechowski oficyał obrachunkowy po 1r., August Litmann oficyał kancelaryi 20k., asystenci kancelaryi: Langforth 20k., Fraglauer 20k., Fischer 30k., Ant. Golimentowicz 10k. z obowiązaniem się płacić przez dziesięć lat miesięcznie taką samą kwotę, pp. Maurycy Postel praktykant górniczy 1r., Korczyński praktykant urzęd. 10k., Altenberg kandydat urzęd. 20k., Prociński kamer. budowniczy okręg. 40k., Altenberg kasyer zbiorowy 1r., Pach poborca 1r., Chodorowski kontrolor 20k., Beer oficyał 10k., Osuchowski pisarz urzęd. 40k., Jaworski asystent 10k., Milski asystent urzęd. 20k., sługa urzęd. Soupper 30k., pp. Karol Buschak poborca podatk. 1r., Jan Kozakiewicz kontrolor 30k., Adolf Protung asystent 30k., dyurniści: Osuchowski 20k., Seniuk 45k., Sławiński 45k., Szczerbanowski 30k., Józ. Golimentowicz 30k., pp. Gustaw Hausknecht praktykant koncept. 1r., Twerty zarządzca kamer. 2r., Kraft rachmistrz 1r., Titz justycyaryusz 2r., Kowalski mandataryusz pomocniczy 1r., Pienkowski pisarz urzęd. 30k., Bochaczek pisarz urzęd. 30k., gmina Rybna 1r.12k., substyt. kastner p. Massatsch 2r., pp. Szymon Zerygiewicz właściciel dóbr Stecowy 6 dukatów, Leopold Słonecki właściciel dóbr Podhajczyk 10r., Franc. Jasiński właściciel dóbr Zahajpola 5r., Tom. Abrahamowicz właściciel dóbr Targowicy 6 dukatów.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiédeń, 15. czerwca. Dnia 16. czerwca 1853 wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany XXXIV. zeszyt dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 107. Rozporządzenie naczelnej komendy armii, sekcyi III. z d. 8. czerwca 1853, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, którem na mocy najwyż. uchwały z d. 5. czerwca 1853 postanowiono zasady względem traktowania i abszytowania byłych żołnierzy od landwery.

Nr. 108. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości, z d. 9. czerwca 1853, ktorem uregulowano postępowanie sądowe w sporach małżeńskich wyznawców religii żydowskiej w Siedmiogrodzie.

Sprawy krajowe.

Litogr. koresp. austr. pisze co następuje: Niedawno donosiła urzędowa Gazeta Medyolańska, że na mocy najw. rozporządzenia z 7. maja r. b. raczył J. c. k. Apost. Mość ułaskawić bawiącego w Piemoncie wychodźcę *Marco Conte Greppi*, wyłączonego z dawniejszej amnestyi z równoczesnem zasekwestrowaniem dóbr jego rozległych, i przyzwalając na wolny, bezkarny powrót do kraju, uchylić sekwestr na dobra jego nałożony. Marco Greppi jest najstarszym synem szambelana hrabi Antoniego Greppi, znanego oddawna z przychylności swej dla c. k. rządu, tudzież szwagrem obydwóch braci i wychodźców *Duca Antonio i Conte Giulio Litta.* Po zasekwestrowaniu posiadłości emigrantów lombardzkich staraliśmy się wyjaśnić, że krok ten niebył bynajmniej czynem bezwzględnej dowolności lub zemsty, jakto nieprzyjaźne Austryi dzienniki rozgłaszały. C. k. rząd austryacki nie powodował sie nigdy podobnemi podnietami, i z tradycyonalną łagodnością i łaską chętnie tam przebaczał, gdzie tylko spostrzegał szczérą skruchę i upokorzony umysł. Każdy więc rozważny i nieuprzedzony może się teraz łatwo przekonać, że środek sekwestracyi był tylko aktem niezbędnej konieczności i obroną przymuszoną przeciw emigracyi, zostającej w obec Austryi niejako w stanie wojennym, i że rząd austryacki tym, którzyby ze skruchą wzywali łaski Cesarskiej, nie odejmował wcale możności powrotu do kraju i odzyskania praw utraconych. Wspomniony tutaj wypadek jest też najlepszym dowodem, z jakiego właściwie stanowiska zapatruje się c. k. rząd na całą tę sprawę, i należy się spodziewać, że się jeszcze na tem nieskończy. Niepodobna bowiem, iżby przykład ten nie wywarł dobroczynnego wpływu i na innych wychodźców. Conte Greppi otrzymał najw. ułaskawienie za podpisaniem zwykłego tylko rewersu ułożonego w ogólnych wyrazach, i za przyrzeczeniem niezłomnej na przyszłość wierności poddańczej i lojalności, do czego każdy prawy i dobrze myślący obywatel państwa i tak już z obowiązku swego poczuwać się winien.

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń. 15. czerwca. Jej cesarzewiczowska Mość Arcyksiężna Zofia udała się dzisiaj popołudniu w towarzystwie Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Karola Ludwika osobnym pociągiem kolei żelaznej w podróż do Berlina i Drezdna. Jej cesarzew. Mość uda się na Ołomuniec, Wrocław do Charlottenburga, a ztamtąd do Drezdna. W Raciborzu będzie czekać na Jej cesarzew. Mość król. pruski wagon salonowy. Jego Mość Cesarz, Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę Franciszek Karol i książę Ludwik odprowadzili Arcyksiężnę aż do dworca kolei żelaznej. Pan radzca dworu Francesconi objął osobiście kierunek pociągu.

— Mianowany attaché król. hiszpańskiej ambasady przy dworze tutejszym książę Galbi, brat księcia Alby, małżonek siostry Cesarzowy Francuzów przybędzie jeszcze tego miesiąca do Wiednia.

— Z formularzy dla deklaracyi towarów, jakie według nowej instrukcyi urzędowej mają być podawane do urzędów celnych, rozdano 309,000 egzemplarzy między izby handlowe i przemysłowe.

— Względem kas oszczędności w Austryi przedłożono regulamin, według którego statuta pojedynczych kas oszczędności, o ile się różnią między sobą, mają być zniesione. *(Ll.)*

(„Bilancia o stosunkach c. k. austryackiego rządu do kantonu Tessyńskiego.)

Medyolan, 9. czerwca. Dziennik „*Bilancia*“ pisze:

„C. k. rząd austryacki okazywał oddawna małemu kantonowi Tessyńskiemu chęci życzliwe charakteryzujące w sposób wyraźny mocarstwo potężne wobec kraju słabego, — który odwołuje się lojalnie do praw swoich i dopełnia z równą lojalnością przynależne mu obowiązki. Moglibyśmy tu przytoczyć nie jedną konwencyę między Austryą i kantonem Tessyńskim, w której mieszkańcom pomienionego kantonu przyznano wszelkie możliwe korzyści.

Piemont nalegał niegdyś na wybudowanie gościńca głównego, mającego się zetknąć pod Mesolcina z pocztowym gościńcem św. Bernarda. Rząd wszakże austryacki przekonał się o tem, że do spełnienia tego zamiaru nie przyjdzie, i zobowiązał się wobec kantonu Tessyńskiego dostarczyć ludności tamtejszej w latach nieurodzaju stósowną do jej potrzeby ilość żyta. Tym więc sposobem zapewnił sobie kanton Tessyński środki wyżywienia się na wypadek nieurodzaju. W kilka lat później zrzekła się Austrya wspaniałomyślnie i bez wynagrodzenia praw swoich do utrzymywania w dawnym stanie gościńca wiodącego z Bellinzona w dystrykcie Mesolcina do kantonu Gryzonów, nie usuwając się przytem jednak od dawniejszego obowiązku względem dostawy zboża.

Przytoczyć-by tu można inny jeszcze, niemniej wyraźny dowód życzliwości Austryi do kantonu Tessyńskiego, a mianowicie:

Ludność tego kantonu szuka jak wiadomo środków utrzymania swego przedewszystkiem w krajach obcych; rząd austryacki uwzględniał też i wspierał wszystkich Tessyńczyków, którzy obdarzeni należytemi zdolnościami szukali w państwie austryackiem utrzymania.

Zresztą może nieznalazłby się ani jeden artysta Tessyński, któryby artystycznego wykształcenia swego nie otrzymał bezpłatnie w lombardzko-weneckiem królestwie. Jeżli się który z tych artystów w czemkolwiek-bądź odznaczyli, tedy otrzymywali zawsze nagrody i oznaki honorowe ze strony Domu Austryackiego, jak np. Albertolli, Fumagalli, Nobili, Ruscha, Fraschini i tylu innych. Akademia sztuk pięknych w Brera liczy wielu Tessyńczyków pomiędzy swymi członkami, a jeżli lekkomyślność i niewdzięczność którego z nich zaćmiła tak świetne wspomnienia przeszłości, jednak nie mogło to jeszcze zmienić dawnej życzliwości c. k. rządu dla godnych i prawych Tessyńczyków.

Nikomu też niegodzi się wątpić o tych chęciach życzliwych. Jak długo ludność tamtejsza zostawała pod kierunkiem mądrego i oględnego rządu, szanującego internacyonalne zobowiązania, niezapominającego o obowiązującej Szwajcaryę zasadzie neutralności z zachowaniem wiary i słuszności wobec państw ościennych, tak długo też trwało dobre porozumienie, nie czyniono Tessyńczykom żadnych trudności, szanowano ich i chętnie przyjmowano do kraju. Lecz gdy propaganda rewolucyjna zaczęła roku 1830 szerzyć się coraz bardziej w kantonie Tessyńskim i zwolna przygotowywać nieszczęsną tę przyszłość, jaka w dziewięć lat później kraj nawiedziła, natenczas musiała i Austrya mieć się na ostrożności i powątpiewać o lojalności i przyjaźnych chęciach kraju, który doszedł nareszcie do tego, że nie mógł już utrzymać więcej porządku u siebie.

Mimo to jednak, że w kantonie Tessyńskim zorganizowała się pod pozorem wolności druku prasa całkiem rewolucyjna, wystawiając rząd austryacki jako nieprzyjazny i wzgardzony, mimo to, że większa część dzienników Tessyńskich zawierała tylko złorzeczenia, oszczerstwa i obelgi miotane na Austryę, i że partya rewolucyjna w kantonie Tessyńskim okazywała od roku 1833 jawną dla Austryi nieprzyjaźń, zbierając składki dla wychodźców, którzy wspólnie z Mazzinim przygotowywali napad zdradziecki w Sabaudyi — mimo to wszystko jednak postępowała Austrya z cierpliwem pobłażaniem.

Kiedy po roku 1839 chwyciła się garstka zdesperowanych gwałtu i zdrady dla obalenia rządu prawowitego, wyszłego z wyboru przeważnej większości mieszkańców, wówczas rozbiła się rewolucya o granice lombardzkie. Ztąd więc powstały rozmaite agitacye rewolucyjne; dość będzie zajrzeć tylko do dzienników tamtego kraju, zbadać jego prawodawstwo i nowe instytucye, tudzież obznajomić się z ludźmi stojącymi na czele administracyi tamtejszej i z politycznemi ich zabiegami, a łatwo już przekonać się można o ciągłej, uporczywej i nierozsądnej nieprzyjaźni pewnego stronnictwa, które tam od lat 14 przeciw rządowi austryackiemu występuje.

Jakoż bez względu nawet na wiadome wypadki najnowsze przyzna każdy należytą Austryi słuszność, kto tylko obznajomiony jest dokładnie ze sprawami kantonu Tessyńskiego. Górujące tam stronnictwo ciągle Austryę zdradzało i obrażało; Austrya zaś starała się o to z największą usilnością, ażeby kantonowi Tessyńskiemu spokój zabezpieczyć, gdy tymczasem zależało to całkiem od jej woli uczynić go nieszkodliwym, nie potrzebując przytem używać broni, zaciągać kordonu wojskowego lub innych kroków groźnych poczynać. Podobne twierdzenie zdaje się być szczególnem, mimo to jednak jest całkiem prawdziwe.

Z tego, co się tu powiedziało, można się więc przekonać, że Austrya sprzyjała zawsze kantonowi Tessyńskiemu, i że tylko zabiegi i wichrzenia stronnictw zdołały zmienić ten stosunek. *(Abdb. W. Z.)*

(Kurs wiedeński z 18. czerwca.)

Obligacye długu państwa 5% $94\frac{3}{16}$; $4\frac{1}{2}$% $84\frac{3}{8}$; 4% —; 4% z r. 1850 $75\frac{5}{8}$; wylosowane 3% —; $2\frac{1}{2}$% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 $132\frac{1}{4}$. Wiéd. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1434. Akcye kolei półn. $2237\frac{1}{2}$. Glognickiej kolei żelaznej 845. Odenburgskie $126\frac{1}{2}$. Budwejskie 274. Dunajskiej żeglugi parowej 762. Lloyd. —. Galic. l. z. w Wiédniu —.

Hiszpania.

(Projekta ustawy przygotowane do przedłożenia przyszłym kortezom.)

Madryt, 5. czerwca. Wielką sympatyę znajduje rozporządzenie rządu, ażeby nie wykonywać zadekretowanego przez poprzedni rząd zwrócenia Godyskich dóbr ich sukcesorom, dopokąd się w tej mierze kortezy nie oświadczą. Te mają być stanowczo w październiku zwołane i wszystkie uzupełnienia i podwójne wybory będą do tego czasu ukończone. Lersundi zwleka, ale zawsze w porozumieniu z królową-matką; spodziewa się przezto zyskać na czasie i przed zwołaniem kortezów nabyć popularności. Druga ważna ustawa, nad którą się mają naradzać przyszłe kortezy, tyczy się przywrócenia majoratów i mianowania grandów Hiszpanii, mających najmniej 200.000 realów dochodów z leżących gruntów, dziedzicznymi senatorami państwa. Książę Ribas jest główną sprężyną w tej sprawie, i w porozumieniu z grandezą ułożył odnośną z 28 paragrafów składającą się ustawę, która kortezom przedłożona będzie. *(P. Z.)*

Anglia.

(Nowiny dworu.)

Londyn, 11. czerwca. Familia królewska powróciła wczoraj z Windsoru do buckinghamskiego pałacu. J. M. królowa i książę Albert byli wczoraj na wieczerzy u księżny Sutherland, i zabawili tam kilka godzin. Również i książę Genuy znajdował się na tej uczcie. J. królewicz. Mość zabawi tu jeszcze przez cały tydzień. W przyszłą środę lub czwartek spodziewają się tu J. M. króla i królowej z Hanoweru. Dla przewiezienia tych gości dostojnych wysłano paropływ rządowy do Kaletu, i zapewne przybędą tu Tamizą i wysiądą pod Woolwich. Świta Dworu hanowerskiego z całym pakunkiem przybyła do Londynu już dnia wczorajszego na Hamburg. *(P. Z.)*

(Sprawy parlamentu.)

Londyn, 10. czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu *izby wyższej* odczytano po raz drugi bil względem powozów do wynajęcia i bil względem konsolidowanych funduszów. Bil względem podatku od dochodów odczytano po raz pierwszy. Dyskusyi nie było, a posiedzenie zamknięto za pół godziny.

W *izbie niższej* rozpoczął deputowany z Newcastle-on-Tyne, p. *Backett*, odroczoną debatę nad bilem indyjskim. Głównym jego zarzutem przeciw propozycyi jest zatrzymanie kompanii wschodnio-indyjskiej, jako organu rządowego dla administracyi Indyi. Mowca oświadczył, że niczna szkaradniejszej anomalii, jak pozostawienie nadawania wszystkich urzędów, tam, gdzie idzie o dobro 150 milionów ludzi w ręku prywatnej korporacyi, która tylko o tem myśli, ażeby swoim kreaturom dać wygodne synekury i — jak się to okazuje z kilku rażących przykładów — paraliżować usiłowania kontroli indyjskiej t. j. rządu angielskiego. Między innemi przytoczył historyę doktora Chutterburty, wychowanego w Anglii Indyanina, za przykład uporczywości, z jaką kompania niedotrzymuje danego w r. 1833 przyrzeczenia, iż krajowcy będą przypuszczani do urzędów. — Mr. *Thomas Baring* oświadczył na to, że pomimo zachodzących anomalii nie może ślepo potępiać teraźniejszego systemu, który w każdym względzie utrzymał połączenie Indyi z Anglią. P. Barring pragnie także widzieć rząd Indyi w ręku korony, ale nie w taki sposób jak kolonie, których administracya zbyt wiele zawisła od zmiany panowania partyi w kraju rodzinnym. Głosuje przeto za przedłożeniem bilu. — Także Sir H. Maddeck (były wice-gubernator Bengalii) sądzi, że bil w mowie będący łatwo się da polepszyć i uzupełnić. Bardzo dobrą senzacyę zrobiłoby to w Indyi, gdyby wyraźnie wyrzeczono zasadę, że Indya niema być rządzoną w imieniu kompanii, i gdyby krajowców przypuszczono do rady legislacyjnej. Wielu mahometańskich równie jak hindostańskich obywateli mają dla podobnej posady najlepsze uzdolnienie. — Mr. Dauby Seymour kreśla w długiej na autentycznych dokumentach opartej mowie smutny obraz nędzy krajowców. Oświadcza, że rząd nie traktuje tej wielkiej kwestyi z należytą rozwagą i bezstronnością, a komitet unikał zdaleka wszystkich świadków, których zeznania mogły być przeciwne kompanii. — Mr. *Archibald Hastie* głosuje za bilem i rozwodzi się nad dawnym tematem, że łatwiej ganić niż zrobić lepiej. — Mr. *Hume* nie zgadza się jak zwykle z żadnym z poprzedzających mowców. Przedewszystkiem żąda zwłoki. Sumienniejsze rozpoznanie całej sprawy nic może według jego zdania zaszkodzić, a zbyteczny pośpiech niedałby się potem już naprawić. Niewiadomo jeszcze, komu przypisać winę złych rządów w Indyi; czyli n. p. niepomyślne stosunki finansowe przypisać Dyrektorom albo kontroli wschodnio-indyjskiej. Według jego przekonania mają Dyrektorowie najszczersze chęci rządzić mądrze i dla dobra krajowców, i tę korporacyę, którąby on raczej chciał wzmocnić aniżeli osłabić, chciano by teraz rzeczywiście usunąć, ażeby zapomocą urzędu kontroli, którego członkowie o Indyi

najmniejszego nie mają wyobrażenia, zrobić z wielkiego państwa widownię walk stronniczych. Pan Hume chce odpowiedzialnego ministra dla Indyi, pod nadzorem Dyrektorów i zupełnej jawności; przeciw przedłożonemu bilowi protestuje jako przeciw niesprawiedliwości nietylko względem dyrektorów ale i względem ludu hindostańskiego. Zmuszony jest (p. Hume) nazwać ten bil niepolityczną ramotą, która przy każdem odczytaniu zasługuje na stateczną opozycyę. Mimo to przyzwolono bez trudności na przedłożenie t. j. na pierwsze odczytanie bilu. *(W. Z.)*

(Sprawy parlamentu. — Wiadomości potoczne.)

Londyn. 11go czerwca. Na wczorajszem posiedzeniu izby niższej zapytał Mr. *Layard*, czyli mu rząd niezechce wyznaczyć dnia do przedłożenia mocyi względem spraw oryentalnych. Lord Palmerston prosił, azeby czekano na przybycie lorda John Russell. Ten oświadczył przybywszy na posiedzenie, że się spodziewa, i p. Layard tego wieczora nie będzie nalegał na załatwienie swojej mocyi; na teraz niepodobna oznaczyć pewnego terminu do dyskusyi.

W izbie wyższej cofnął lord *Clanricarde* podobną interpelacyę z tem oświadczeniem, że ufa rządowi i uznaje trudność dania dostatecznych wyjaśnień w obecnej chwili.

Dzienniki *Times* i *Morning Chronicle* utrzymują ciągle, że pokój niebędzie zakłócony. Nie nieuzasadnia zdania, żeby floty miały się posunąć dalej jak do zatoki Besika u wnijścia do Dardanelów.

Z Portsmouth donoszą, że uzbrojenia trwają ciągle.

Z Stockport donosi *Independance belge*, że 20,000 robotników zażądało podwyższenia płacy i przestało robić. Władza uorganizowała osobną służbę konstablów. *(Wien. Ztg.)*

(Wykaz przywozu i wywozu towarów. — Wymagania robotników.)

Londyn, 8go czerwca. Według ogłoszonego teraz wykazu handlowego względem przywozu i wywozu towarów w zeszłym miesiącu (do 5 maja), powiększył się wywóz w ostatnich czterech tygodniach w porównaniu z tym samym okresem czasu roku zeszłego o 2,309,995 funt., to jest o 45%, a to powiększenie się przypada w równym stosunku na wszystkie wyroby industryjne z jedynym tylko wyjątkiem wełny owczej i przędzy wełnianej, gdy tymczasem wywóz piwa, skór, towarów skórzanych, stali i wyrobów żelaznych w porównaniu z majem r. 1851 powiększył się o 200%. Całkowita wartość wywozu od 1. stycznia do 5. maja r. b. wynosi 27,970.633 funt. (o 6,125.970 fnt. więcej niż roku 1852). W podobnym stosunku powiększył się także i przywóz wszystkich znaczniejszych artykułów z wyjątkiem herbaty, owoców i korzeni.

— W wielu miejscach dopominają się od niedawna robotnicy znów o podwyższenie płacy. Domagania te nieograniczają się na same już fabryki, a w Liverpolu przybrały od przedwczoraj dość groźny charakter. Dragarze przenoszący bawełnę z okrętów i na okręta żądają zamiast 3 szyl. 6 penc. teraz 4 szylingów dziennej płacy, i przypuszczają zresztą tylko robotników należących do ich stowarzyszenia. Liczy ono teraz 3500 głów, i połączyło się z robotnikami w dokach, których jest do 5000. Wszyscy bez wyjątku domagają się podwyższenia dziennego zarobku. Dający im zarobek nie chcą przystać na te żądania, sądzą tu jednak powszechnie, że wkońcu przyjdzie do dobrowolnych układów. Listonosze w Liverpolu podali prośbę o podwyższenie płacy; wiscount Canning odrzucił ją jednak stanowczo. *(Pr. Ztg.)*

Francya.

(Oświadczenie w „Monitorze.")

Paryż, 11. czerwca. *Monitor* pisze:

„Dawniejszem rozporządzeniem oznajmiono już osobom, przeciw którym użyto ogólnych środków bezpieczeństwa, tudzież skazanym z przyczyn politycznych po wypadkach dnia 2. grudnia 1851 — i wskazano im drogę do wyjednania sobie opuszczenia kary i powrotu do kraju rodzinnego.

Przeciąg upłynionego odtąd czasu dozwalał skazanym za przekroczenia polityczne, chcącym udać się do łaski Cesarza, dopełnić formalności, jakich rząd wymagał od nich w interesie powszechnego bezpieczeństwa.

Nie wszyscy jednak okazali się godnymi tej łaski cesarskiej.

Odtąd więc nastąpią ułaskawienia tego rodzaju tylko wtenczas, jeźli po ścisłem dochodzeniu okaże się, że powrót upraszających o ułaskawienie nie zagrozi żadnem niebezpieczeństwem porządkowi i spokojności publicznej." *(Abbl. W. Z.)*

(Rozkaz dzienny naczelnego komendanta gwardyi narod. departamentu Sekwany. — Zapas gotówki banku francuskiego.)

Paryż, 10. czerwca. Naczelny komendant gwardyi narodowej departamentu Sekwany, margrabia Lawoestine, ogłasza dziś rozkazem dziennym, że inspekcya gwardyi narodowej, która odtąd przestaje pełnić obowiązki straży, rozpocznie się w najbliższą niedzielę.

— Zapas gotówki *banku francuskiego* pomnożył się w Paryżu o 2 miliony, a w bankach filialnych o $20^1/_2$ milionów. Diskonto w Paryżu większe teraz o $1^1/_2$ miliona, w bankach filialnych zaś mniejsze o $5^1/_4$ miliona. Suma będących w obiegu banknotów zmniejszyła się w Paryżu o 35 milionów, w prowincyi zaś o $5^1/_2$. Bieżący rachunek skarbu wynoszący teraz 88,023.829 fr., powiększył się blisko o $14^1/_2$ milionów. Cały zapas gotówki wynosi teraz 534 milion., gdy tymczasem zostające w obiegu banknoty wynoszą sumę $628^3/_4$ milionów.

(Doniesienie w „Monitorze." — Flota francuska i angielska na morzu śródziemnem.)

Paryż, 11. czerwca. *Monitor* dzisiejszy donosi, że minister francuski w Frankfurcie n. M., margrabia *Tallenay*, wymieniał dnia 28. maja z baronem *Holzhausen*, pełnomocnikiem księcia w *Reuss, Henrykiem* LXII. ratyfikacyę zawartego dnia 30. marca między Francyą i pomienionem księztwem traktatu dla wzajemnej ochrony literackiej i artystycznej własności.

— *Floty Francyi i Anglii* na morzu śródziemnem składają się z 17 okrętów liniowych, 16 fregat, 9 korwet i 4 mniejszych okrętów, i zostają pod wodzą admirałów ze strony francuskiej: pp. *de la Susse i Romain-Desfosses*, ze strony zaś angielskiej: pp. *Dundas i Corry*. *(Pr. Ztg.)*

(Aresztacye. — Wiadomości z Alexandryi.)

Paryż, 11. czerwca. Tutaj jak i w departamentach trwają ciągle aresztacye.

Z Alexandryi donoszą z dnia 3. b. m., że jenerał Soliman Basza w osóbnej misyi odjechał ztamtąd do Konstantynopola, a przed odjazdem miał długą konferencyę z angielskim jeneralnym konsulem. *(Wien. Ztg.)*

Szwajcarya.

(Uchwała rady federacyjnej w sprawie Fryburgskiej. — Postanowienie Fryburgskiej rady stanu.)

Berna, 7. czerwca. Z Fryburgu donoszą, że komisya mianowana przez wielką radę proponuje, ażeby insurgentów oddano pod sąd przysięgłych.

Uchwała rady federacyjnej w sprawie fryburgskiej jest następująca:

1) Wyroki i inne rozporządzenia sądu wojennego mianowanego w Fryburgu dnia 22. kwietnia r. b. są zniesione, gdyż wydane zostały przez władzę nieprzynależną. 2) Rząd Fryburgu jest wezwany, stawić obżałowanych przed sądy konstytucyjne, jak dalece wielka rada nie ogłosi amnestyi. Do tej uchwały załączone było pismo zawierające dalsze jej uzasadnienie i unieważniające podane ze strony Fryburga powody.

Rada Stanu w Fryburgu postanowiła oznajmić rządowi Berneńskiemu, że z przyczyny wystąpienia jego w obec rady federacyjnej niemoże i niebędzie mieć udziału w festynie federacyjnym. *(A. B. W. Z.)*

Włochy.

(Dekret króla Neapolu.)

Neapol, 28. maja. Dziennik *G. del Regn. d. d. Sicil* ogłasza następujący dekret królewski:

„Ferdynand z Bożej łaski król obojga Sycylii itd. Zważywszy, że bluźnierstwo Boga (bestemmia) lub bezbożne złorzeczenie Imieniowi Bożemu albo świętym Jego, jakiego dopuszczonoby się w koszarach, kasztelach lub innych kwaterach wojskowych, ubliża nietylko moralności publicznej lecz osłabia oraz i karność wojskową zasadzającą się na moralności;

zważywszy, że każde w kwaterach wojskowych wydarzone przewinienie stanowi według przepisów 62. artykułu, Nr. 2, wojskowego kodexu karnego przekroczenie wojskowe, a przeto podpada sądom wojskowym;

z uwagi, że dekretem z 5go maja 1827 wyrzeczono karę za bluźnierstwo;

a że kary tej nie wyrażono w art. 367 wojskowego kodexu karnego pomiędzy sankcyonowanemi tam karami innemi, przeto okazuje się potrzeba zastąpienia jej inną karą odpowiednią wielkości przewinienia;

postanowiliśmy na przedłożenie Naszych ministrów i sekretarzy państwa: łaski i sprawiedliwości, wojny i marynarki, tudzież spraw sycyliańskich przy Naszej król. Osobie,

po wysłuchaniu Naszej zwyczajnej rady państwa, uchwalić i uchwalamy co następuje:

Art. 1) Bluźnierstwo lub bezbożne złorzeczenie Imieniowi Bożemu albo świętym Jego, jakiego-by się dopuściły osoby wojskowe w koszarach, kasztelach lub innych kwaterach wojskowych, karane ma być sromotnemi wysługami lub zamknięciem w kasztelu według postanowień art. 367, nr. 8, 377 i 384 wojskowego kodexu karnego.

Art. 2) Według postanowień wojskowego kodexu karnego przysłuża sądom wojennym wyrokowanie w tej mierze.

Art. 2) Naszym ministrom-sekretarzom państwa: łaski i sprawiedliwości, wojny i marynarki tudzież spraw sycyliańskich przy Naszej król. Osobie, dalej księciu Taormina w charakterze Naszego namiestnika jeneralnego w Sycylii, porucza się — każdemu w jego departamencie, wykonanie niniejszego dekretu.

Caserta, 16. maja 1853. *(Abbl. W. Z.)*

(Proces Guerazzego. — Dekoracya francuska dla kompozytora Rossiniego.)

Florencya, 4. czerwca. Proces p. Guerazzi ciągle się jeszcze toczy, chociaż adwokaci od dwóch już miesięcy w tej sprawie przemawiają. Sądzą powszechnie, że z końcem tego miesiąca przyjdzie do wydania wyroku w pierwszej instancyi. Na prawdopodobny wypadek apelowania do wyższej instancyi, może się proces ten jeszcze do dwóch lat przeciągnąć. Pojutrze stawać będzie Guerazzi w swojej obronie, zaczem spodziewać się ciekawego posiedzenia. Przyjaciele p. Guerazzi spodziewają się, że w razie skondemnowania go, zmieni wielki książę wyrok ten na dożywotne wygna-

nie. — Poseł francuski, hrabia Montessuy, wręczył kompozytorowi Rossiniemu nadany mu od J. M. Cesarza Francuzów krzyż komandorski legii honorowej. Pogłoska, jakoby Rossini miał pracować nad kompozycyą Oratoryum dla uświetnienia uroczystości koronacyi cesarskiej, jest bezzasadna. *(Pr. Ztg.)*

Niemce.

(Nocne pociągi kuryerskie między Berlinem i Wrocławiem. — Mające nastąpić odroczenie konferencyi celnych. — Memoryał rządu pruskiego do rządów związku niemieckiego.)

Berlin, 11. czerwca. *Bresl. Ztg.* donosi, że z rozkazu ministra handlu zaprowadzone być mają między Berlinem i Wrocławiem nocne pociągi kuryerskie. Pociągi te odchodzić będą o 9. godzinie wieczór z Berlina lub Wrocławia i o 4tej zrana przybywać na miejsce przeznaczenia. W Wrocławiu wydano już rozkaz do wyszukania maszyn najlepszych i należytego ich urządzenia do jazdy kuryerskiej. Potrzebna w tej mierze zmiana maszyn będzie wprawdzie wymagać nieco dłuższego czasu i znacznych kosztów, mimoto jednak spodziewają się, że pociągi kuryerskie będą już z 1. sierpnia w ruchu. O zetknięciu się ich z wiedeńskiemi pociągami pocztowemi nie może być na teraz mowy.

— *Corr. Bur.* zawiera wiadomość, że okazała się znów potrzeba odstąpienia od terminu wyznaczonego na 16. b. m. dla zagajenia jeneralnej konferencyi w sprawie zjednoczenia celnego. Nastąpić to ma na życzenie kilku wchodzących w to rządów, które potrzebują dłuższego terminu do przygotowania propozycyi na konferencyę. Żądaniom tym będzie też zadość uczyniono, zwłaszcza że odroczenie konferencyi na kilka niedziel później niewiele we względzie materyalnym stanowi. Zniżenie cła od żelaza mające na propozycyę Prus przyjść na konferencyi pod obrady, będzie bardzo mierne.

— *Z Frankfurtu* piszą do dziennika *Leipz. Ztg.*: Rząd pruski przesłał rządom do związku należącym memoryał zawierający różne propozycye względem uregulowania stosunków finansów związkowych. Rozmaite fundusze związkowe, z których od roku 1848 obracano kwoty pieniężne na inne cele, uzupełnione być mają nowemi dopłatami ze strony państw związkowych i stósownie do metrykulacyi związkowej. Co zaś do wydatków poczynionych od roku 1848 przez państwa szczególne, poczęści dla przytłumienia wewnętrznych zamieszek, częścią zaś w interesie dobra powszechnego, tedy wyrzeczone mają być w tej mierze zasady, według których wydatki te poniosą albo państwa szczególne lub tez cały związek wspólnie. *(A. B. W. Z.)*

(Okólnik wzywający do udziału w konferencyi celnej.)

Berlin, 13. czerwca. Okólnik wzywający rządy rekonstytuowanego stowarzyszenia celnego do udziału w jeneralnej konferencyi stowarzyszenia, rozesłano w zeszły piątek. — Otwarcie konferencyi nastąpi d. 4. lipca. *(A. B. W. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 15. czerwca.)

Medal austr. 5% $85^3/_4$; $4^1/_2$ $76^3/_4$. Akcye bank. —. Sardyńskie —. Hiszpańskie —. Wiedeńskie $109^1/_2$. Losy z r. 1834 201. 1839 r. —.

(Kurs giełdy berlińskiej z 15. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5% 101 p. $4^1/_2$% z r. 1850 $102^1/_4$. $4^1/_2$% z r. 1852 $102^1/_4$. Obligacye długu państwa $92^3/_4$. Akcye bank. $109^3/_4$ l. Pol. listy zastawne —; nowe $96^1/_2$; Pol. 500 l. 92; 300 l. —. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $11^1/_3$. Austr. banknoty. —.

Rosya.

(Doniesienie urzędowe.)

Petersburg. 7. czerwca. *Gazeta Petersburgska* donosi, że Jego cesarzewiczowska Mość Wielki książę Alexej Aleksandrowicz został przydzielony do przybocznej gwardyi pułku ułanów Jego cesarzewiczowskiej Mości Wielkiego księcia następcy tronu, i że biskupom w Mohilewie i Mińsku nadano godność arcybiskupią. *(G. P.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiédeń, 17go czerwca. Lit. *„kor. austr."* pisze: Niektóre dzienniki tutejsze mówią mylnie o racie wypłaty, z której się Austrya ma d. 31. lipca r. b. uiścić względem Rosyi. Dowiadujemy się z najpewniejszego źródła, że ostatnią ratę odnoszącą się do dawniejszych rachunków między ces. rosyjskim i austryackim rządem wypłacono przed kilką miesiącami.

Drezdno, 16. czerwca. Księżniczka Waza z Matką przybyły dzisiaj po południu, a W. księżna Stefania wczoraj wieczór na zamek Pillnitz. *(Lit. kor. austr.)*

Wiadomości handlowe.

(O galicyjskich surowych produktach.)

Lwów, w połowie czerwca 1853. Stagnacya handlu, na którąśmy się użalali w ostatniem doniesieniu z miesiąca kwietnia, trwa jeszcze dotychczas.

Handel zbożem ustał zupełnie, a odbyt ogranicza się tylko na małe partye dla chwilowej, nagłej potrzeby konzumentów; ceny zaczynają spadać.

Zakupywanie na rzecz wysokiego eraryum ogranicza się tylko na żyto i niewywiera na inne gatunki zboża żadnego wpływu.

Notują według *gatunku* korzec pszenicy po $6^4/_5$r.—$7^2/_5$r., żyta $5^1/_2$—6r., jęczmienia $4^1/_2$—$5^1/_2$r., owsa $3^1/_4$—$3^3/_4$r.

Co do handlu *okowita* panuje cisza i niewidać ochoty do spekulacyi, bo według teraźniejszego stanu zasiewów polnych można się spodziewać dobrych zbiorów; niektóre gorzelnie są jeszcze czynne, a przyszłe wypalanie okowity już podobno w wrześniu się zacznie. Notują 30-stopniową okowitę od producenta z dostawą tutaj garniec po 52—54k., z drugiej reki na rogatce 56kr.

Względem *łoju* panuje obecnie wielka chęć do spekulacyi, jeden z tutejszych domów zakupił kilkaset cetnarów. Lwowski ziarnisty łój cetnar po 27—$27^1/_2$r., rosyjskiego łoju niema. Łój na mydło cetnar po 25—$25^1/_4$r. Smalec do potraw cetnar po 26—28r., smalcu na mydło niema. Za cetnar smalcu imiennie 22—24r.

Nasienie koniczyny według gatunku korzec po 20—25r.

Konopie, przy zmniejszonych zasobach mało się o nie dopytują; następujące ceny podaja się do wiadomości:

Konopie mieszane według gatunku cetnar po 14—17r., konopie najprzedniejsze sortowane w pakietach cetnar po 18—19r., sortowane średnie bez pakietów cetnar po $14^1/_2$—$15^3/_4$r., sortowane ordynaryjne cet. po $12^1/_2$—13r.

Potaż. Bukowiński potaż z drzewa biały pierwszego gatunku cetn. po $11^1/_2$—$12^1/_4$r., błękitny drugiego gatunku cetn. po 10—$10^1/_2$r. potaż ze słomy jasno-błękitny pierwszego gatunku cetn. po 8—$8^1/_4$r., jasno-błękitny drugiego gatunku cetn. po $7^3/_4$—$7^7/_8$r.

W wełnie zawarto tutaj kilka kontraktów na przyszłą strzyżę. Najnowsze wiadomości z Wrocławia o tamtejszym czerwcowym targu na wełnę, chwalą bardzo szybki odbyt i nazywają ten targ świetnym, ceny podniosły się na cetnarze o 10—15 talarów.

Za *Ładunki* według rozmaitości towarów i artykułów: Ze Lwowa do Biały płaci się $2^1/_4$r., Bochni 2r., Brodów 40k., Berna $2^4/_5$r., Wrocławia 4r., Czerniowiec $1^2/_3$r., Krakowa 2r., Lipnika $2^3/_4$r., Tarnopola 40—45k., Wiédnia $3^1/_4$r.

Kurs lwowski.

Dnia 18—19. czerwca.		gotówka		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	5	5	8
Dukat cesarski	„ „	5	9	5	13
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	56	8	59
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	$43^1/_2$	1	$44^1/_2$
Talar pruski	„ „	1	35	1	37
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	17	1	18
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	91	3	91	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 18. czerwca 1853.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiédeński z 18. czerwca.)

Amsterdam l. 2. m. —. Augsburg $108^3/_4$ l. uso. Frankfurt 108 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $160^3/_8$ l. 2. m. Liwurna $108^3/_4$ p. 2. m. Londyn 10.44. l. 3. m. Medyolan $108^3/_4$. Marsylia l. — Paryż $128^1/_2$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Pożyczka z roku 1852 $94^5/_{16}$. Oblig. indemn. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 17. czerwca o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $14^3/_4$. Ces. dukatów obrączkowych agio $14^1/_4$. Ros. imperyały 8.44. Srebra agio $9^1/_2$. gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 19. czerwca.

Baron Brunicki Ludwik, z Gorajec. — PP. Vivien Wincenty, z Wysocka — Rucki Konstanty, z Kolbuszowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 19. czerwca.

JEx. hr. Lewicki Kajetan, c. k. szambelan, do Tarnopola. — PP. Romaszkan Jakób, do Krakowa. — Kielanowski Tytus, do Żółkwi. — Kielanowski Jan, do Stratyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 18. i 19. czerwca.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	27 11 24	+ 13°	+ 22°	południowy,	pochm. i jasno
2 god. pop.	27 10 77	+ 21,5°	+ 11°	połud.-wschod.₁	„
10 god. wie.	27 10 32	+ 12°		cicho	na wsch. błysk.
6 god. zran.	27 10 21	+ 12°	+ 22°	południowy₀	pogoda
2 god. pop.	27 9 67	+ 21°	+ 12°	połud.-wschod.₁	pochm i jasno
10 god. wie.	27 9 26	+ 14°		cicho	pochm. i błysk.

Uwaga. Dnia 18. o god. $4^1/_2$ była burza ze wschodu z gwałtownym deszczem gradem. Ilość deszczu =9,12‴. Aż do północy błyskawica na wschodzie, potem od połud. wschodu z częstemi grzmotami.

Dnia 19. o god. 5. od północy, wschodu i zachodu odległe burze.

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „**Bettlerin.**"

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.